

Vischnaunca da Breil

Regulativ dad elecziuns e votaziuns

2000

		I. Determinaziuns generalas
Art.	1	Register dils votants
	2	Egualitad dallas schlatteinas
		II. Votaziun all'urna
	3	Exposiziun all'urna
		Survigilanza
	4	Fuorma da votaziun
	5	Substituziun
		III. Biro electoral
	6	Organisaziun
	7	Incumbensas
	8	Protocol e verificaziun
		IV. Valeivladad dils cedels da votar
	9	En general
	10	Tier elecziuns
		V. Pli absolut
	11	Tier votaziuns materialas
	12	Tier elecziuns
		VI. Publicaziun e recuors
	13	Publicaziun dils resultats
	14	Recuors
	15	Acceptaziun dall'elecziun
	16	Elecziun posteriura
	17	Organisaziun
		VII. Preparaziun dallas elecziuns communalas
	18	Demissiun
	19	Surdar e surprender uffecis
	20	Propostas
	21	Preparaziun dallas gliestas dils candidats

- VIII. Elecziun dallas autoritads communalas**
- 22 Temps d'elecziun
  - 23 Representanza dils vischinadis
  - 24 Publicaziun e distribuziun
  - 25 Fuorma
  - 26 Secund scrutini
  - 27 Elecziuns supplementaras
- IX. Vigur**
- 28 Vigur

I. Determinaziuns generalas

Art. 1

La controlla da habitonts meina in register dils votants che habiteschan en vischnaunca a norma dalla ordinaziun cantunala davart il menar ils registers electorals. Vischins ch'ei habels da vuschar, san prender da tut temps investa en quel.

Register dils
votants

Avon mintga votaziun vegn il register revedius.

In che ei habels da vuschar ed eleger sa proponer entochen il davos di avon l'entschatta da mintga votaziun entras protesta a scret tier la suprastanza communalas inscripziuns ni cassadas el register dils votants. La suprastanza decida immediat davart la protesta. Encunter la decisiun da protesta sa vegnir recurriu alla Regenza enteifer treis dis dapi la comunicaziun.

Art. 2

Funcziuns ufficialas ed indicaziuns professiunalas en quest regulativ serefereschon sin omisduas schlatteinas.

Egualitad dallas
schlatteinas

II. Votaziun all'urna

Art. 3

L'urna principala vegn exponida en canzlia communalas. Ella ei aviarta il venderdis suentermiezdi, la sonda e la dumengia dallas 09.30 entochen allas 11.30 uras.

Exposiziun
dall'urna

Plinavon vegn ei dau caschun da votar a Breil avon baselgia parochiala, a Dardin avon baselgia ed en las scheinas, a Danis avon baselgia ed a Tavanasa sin la piazza dalla staziun. Aschinavon ch'il dretg federal e cantunal surlai alla vischnaunca da fixar il temps che l'urna vegn exponida, vegn mintgamai publicau in detagliu urari da votaziun.

Scadina urna sto vegnir survegilada da silmeins duas personas, dessignadas dalla suprastanza communalas.

Survigilanza

Art. 4

Ils votants san votar personalmein all'urna ni per correspondenza, consignont la carta da votar. Votaziun a scret ei lubida naven dil di ch'il material da votaziun ei repartius. Las prescripziuns fun-

Fuorma
da votaziun

damentalas per elecziuns e votaziuns sedrezzan tenor la lescha cantunala davart l'execuziun dils dretgs politics. (CDG 150.100).

Art. 5

Substituziun
Votants ch'ei muort invaliditad ni pervia d'in auter motiv permanentamein buca habels dad exequir sez las acziuns necessarias per la votaziun, san autorisar per quei intent ina persuna cun dretg da votar.

III. Biro electoral**Art. 6**

Organisaziun
La suprastanza communal dessegna in biro electoral da tschun commembers sco era ils gidonters necessaris e nominescha il president ed igl actuar dil biro. Ella sa era funcziunar senza sco biro electoral.

Art. 7

Incumbensas
Il biro electoral constatescha il resultat dalla votaziun. El eruescha il total dils votants, dils cedels entrai, dils cedels vits e nunvaveivels e tier votaziuns materialas il total dallas vuschs affirmativas e dallas vuschs negativas e tier elecziuns il total dallas vuschs valeivlas dadas per mintga candidat.
Il biro electoral decida davart la valeivladad da cedels da votar e da vuschs e repassa ils cedels da votar.
Mintga resultat dalla dumbraziun sto vegnir eruius separadamein da dus dumbnavuschs.

Art. 8

Protocol e verificaziun
Il biro electoral redegia in protocol sur dil resultat da mintga votaziun ed elecziun. Ils resultats da votaziuns communalas, cantunalas e federalas vegnan mintgamai verificai dalla suprastanza communalas aschinavon che l'organisaziun e dumbraziun ei surschada ad ina cumissiun.

IV. Valeivladad dils cedels da votar**Art. 9**

En general
Nunvaveivels ein cedels da votar, sch'els ein buca emplen ora a maun, sch'els cuntegnan remarclas che violeschan l'honor, sch'els

ein buca legibels ni sch'els manifesteschan buca clar e bein la voluntad dil votant.

Art. 10

Cedels da votar cun pli paucs nums che persunas ch'ei d'eleger ein valeivels. Medemamein ein cedels da votar valeivels cun pli biars nums che persunas ch'ei d'eleger. Ils davos nums vegnan denton strihai dil biro electoral e quei da giudem ensi e da dretg a seniester.

Tier elecziuns

Ina vusch ei nunvaveivla;

- ch'ei dada ad ina persuna buca elegibla
- sin in num ch'il medem cedel cuntegn gia (cumulaziun) excepitu elecziun el sistem da proporz
- ni che lai nescher dubis fundai a tgi ch'ella s'auda. Il num concernent vegn strihaus.

V. Pli absolut**Art. 11**

In project ei acceptaus, sch'il diember dallas vuschs affirmativas, suenter deducziun dils cedels vits e nunvaveivels, survarga la mesadad dils cedels valeivels.

Tier votaziuns materials

Art. 12*a) Suprastanza communalas*

La repartiziun dils mandats sin ils vischinadis sedrezza tenor la vertenta constituziun communalas.
Elegius ei quel che contonscha egl'emprems scrutini il pli absolut. Il total da tuttas vuschs da candidats valeivlas vegn dividius tras il diember da posts libers augmentaus per in; la proxima cefra entira pli aulta ei il pli absolut.
El secund scrutini decida il pli relativ.

Tier elecziuns

b) Ulterius gremis communalas

Per quellas elecziuns decida il pli relativ gia egl'emprems scrutini. Il diember dils representants per las singulas fracziuns, tenor vertenta constituziun communalas, ha prioritad ed en successiun tenor diember dallas vuschs dil singul candidat.

VI. Publicaziun e recuors

Art. 13
Publicaziun dils resultats
Ils resultats dallas votaziuns vegnan publicai senza retard ufficialmeins dalla canzlia communal sin fundament dil protocol.

Art. 14
Recuors
Enteifer 3 dis suenter la publicaziun ufficiala sa mintga votant contestar il resultat dalla votaziun communal cun recuors a scret e motivau e cun la damonda che quel vegni declaraus dil tut ni per part nunvaleivels ni rectificaus. Il recuors ei d'inoltrar alla canzlia cantunala.

Art. 15
Acceptaziun dall'elecziun
Tgi che refusescha ina elecziun sto annunziar quei en scret alla suprastanza communal enteifer 8 dis suenter la publicaziun ufficiala dil resultat.
Cass cuntrari vala l'elecziun per acceptada.
Succeda la refusaziun ord negligientscha digl elegiu, sa la suprastanza communal decretar in castitg commensurau ed obligar el da purtar ils cuosts caschunai.

Art. 16
Elecziun posteriura tier renunzia
In post che vegn libers en consequenza da renunzia digl elegiu ei d'occupar tenor las ordinaziuns che valan per las elecziuns supplementaras.

Art. 17
Organisaziun
L'elecziun dils ufficials communsals sedrezza tenor la vertenta constituziun communal.

VII. Preparaziun dallas elecziuns communalas

Art. 18
Demissiun
Tgi che seretila d'in uffeci sto comunicar quei entochen la fin fevrer digl onn d'elecziun en scret alla administraziun communal la quala publichescha ufficial ils nums da tals che seretilan. Ufficials che han buca demissiunau valan sco proponi.

Art. 19
Igl ufficial partent ei responsabels ch'igl uffeci vegni surdaus en moda regulara a siu successur.
Surdar e surprender uffecis

Art. 20
Propostas
Entochen ils 30 d'avrel inoltreschan ils vischinadis alla administraziun communal la gliesta dils candidats per las elecziuns communalas. Ils vischinadis nomineschan tals tenor prescripziun el regulativ da vischinadi.
Gruppas da silmeins 5 votants san proponer entochen 15 dis avon l'elecziun candidats per la surpastonza, per il cussegl da vischnaunca, per la cumissiun da gestiun e per il cussegl da scola. Talas propostas ein da far en scret e d'inoltrar all'administraziun communal.
Ina proposta astga buca cuntener dapli candidats ch'il diember da posts libers. Ils candidats ston mintgamai vegnir indicai cun num e prenum, onn da naschientscha, liug e professiun e cun la declaronza persunala da candidar.
En cass ch'ina persuna proponida refusescha la candidatura, ha ella da comunicar quei all'administraziun communal en scret e quei enteifer 3 dis dapi ch'ella ei vegnida proponida.

Art. 21
Preparaziun dallas gliestas dils candidats
L'administraziun communal purifichescha las gliestas dallas propostas inoltradas. Munconzas vegnan cumpletadas en collaboraziun cun las personas che han signau la proposta. Silsuenter vegnan las gliestas definitivas dils candidats cumpiladas. Arisguard la successiun dils nums, decida igl alfabet. Ils veders vegnan denton indicai sco tals.

VIII. Elecziuns dallas autoritads communalas

Art. 22
Temps d'elecziun
Il president communal, ils commembers da suprastanza, il cussegl da vischnaunca, la cumissiun da gestiun, il cussegl da scola e tuts suppliants vegnan elegi el decuors dil meins da matg. Il datum per las elecziuns communalas fixescha la suprastanza communal. Ella sa era reparter talas elecziuns sin plirs datums cun eleger igl emprem soli la suprastanza communal e cumissiun da gestiun.

Art. 23
 Representanza dils vischinadis
 Ina representanza dils vischinadis en las autoritads communalas ei prescetta en la constituziun communal (Art. 38, Art. 42, Art. 55, Art. 61)

- Suprastonza communal 5 commembers (2+1+2)
- Cumissiun da gestiun 3 commembers (1+1+1)
- Suppleant cumissiun da gestiun 1 commember (entira vischnaunca)
- Cussegl da vischnaunca 13 commembers (1+1+1) ulteriurs en proporziun dils habitonts
- Cussegl da scola 9 commembers (cau dil departement ex officio +3+2+3)
- suppleants cussegl da scola 3 commembers (1+1+1)

Art. 24
 Publicaziun e distribuziun
 Las gliestas dils candidats annunziai all'administraziun communal vegnan distribuidas als votants.

Art. 25
 Fuorma
 Il medem mument obtegn mintga votant

- in cedel cun ina lingia per il president communal
- in cedel cun quater lingias per ils commembers da suprastonza
- in cedel cun tredisch lingias numeradas per il cussegl da vischnaunca
- in cedel cun treis lingias per ils suppleants dil cussegl da vischnaunca
- in cedel cun treis lingias per ils commembers dalla cumissiun da gestiun
- in cedel cun ina lingia per il suppleant dalla cumissiun da gestiun
- in cedel cun otg lingias per ils commembers dil cussegl da scola
- in cedel cun treis lingias per ils supleants dil cussegl da scola.

Mo cedels officials cun il bul da vischnaunca valan sco cedels da votar. Mintga votant indichescha sin quels ils candidats ch'el vul eleger.

Elegiblas ein personas ch'adempleschan las prescripziuns tenor art. 7, art. 8 ed art. 9 dalla constituziun communal.

Cumulaziun ei buca lubida. Plinavon vala art. 22 da quest regulativ.

Art. 26
 In eventual secund scrutini vegn instradaus il pli tard tschun jam-nas sunter igl emprem scrutini. Secund scrutini
 Candidats buca elegi egl emprem scrutini, san seretrer. Ils candidats che seretilan buca valan sco proponi.
 Ulteriuras propostas ein d'inoltrar enteifer 20 dis sunter la publicaziun officiala dils resultats digl emprem scrutini.

Art. 27
 En cass ch'in commember da suprastonza duei vegnir remplazaus avon la fin dalla perioda d'uffeci ordeina la suprastonza communal enteifer treis meins ina elecziun supplementara per il rest dalla perioda d'uffeci. Elecziuns supplementaras
 Ina elecziun supplementara per il rest dalla perioda d'uffeci currenta vegn tralashada, sch'ella croda pér treis meins avon las elecziuns regularas ni pli tard.
 Sch'in commember d'ina istanza communal ei da remplazzar per dapli ch'in onn avon che la perioda d'uffeci ei finida, ordeina la suprastonza enteifer treis meins in'elecziun supplementara.

IX. Vigur

Art. 28
 Quest regulativ passa en vigur cun igl emprem da schaner 2000. Vigur
 El remplazza la lescha da votaziuns ed elecziuns digl emprem da fevrer 1991.

Concludiu aschia dalla radunonza da vischnaunca dils 25 da mars 2000.

En num dalla suprastonza communal

Il president: Sep Cathomas

Igl actuar: Fridolin Cahenzli